

Asia: LVM/417/03/2013

Hallituksen esitysluonnos tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Linja-autoliitto ry lausuu tieliikennelain kokonaisuudistuksesta seuraavaa.

Lain tarkoitus ja tarkoitussidonnaisuus

Lain soveltamisalasäännös on ytimekäs: laki koskee liikennettä tiellä, jos tässä laissa ei toisin säädetä. Voimassa olevan tieliikennelain soveltamisen osalta on kuitenkin tullut esiin se periaatteellinen kysymys, mihin tarkoituksiin ja tavoitteisiin laissa säädettyä toimivaltaa voidaan käyttää. Konkreettinen esimerkki on tienpitäjä, joka voisi käyttää liikennemerkkejä joukkoliikenteen markkinoiden ohjaamiseen (kuten julkisten hankintojen suosimiseen) sen sijaan, että liikenteen rajoittamisella olisi liikenneturvallisuuden tai liikennejärjestelmään sinänsä perustuvia syitä.

Tästä syytä lakiluonnokseen esitetään lisättäväksi lain tarkoitusta ilmentävä säännös. Samalla laissa ja sen perusteluissa tulisi tarkemmin kuvata tieliikennelaissa säädettyä toimivallan tarkoitussidonnaisuuden perusteet ja siitä aiheutuvat rajoitteet.

Linja-autojen ylikuormaoikeus (141 §)

Linja-autoliiton mukaan linja-autojen ylikuormaoikeus tulee sallia myös rekisteröimättömille seisomapaikoille (oikeus tilapäisesti ylittää rekisteriin merkitty matkustajamäärä 30 prosentilla). Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa on viitattu matkustajamäärän tilapäiseen ylittämiseen vain tilanteissa, jossa auto on varustettu seisomapaikoin.

Kaukoliikenteen autoissa ei ole rekisteröityjä seisomapaikkoja. Kaukoliikenteen vuoroväli ja -tarjonta ovat olennaisesti kaupunkiliikennettä harvempaa. Useiden yritysten asiakkaat voivat ostaa matkalippuja suoraan myös autoista, jolloin ennakkovarausta ei myöskään vaadita. Ylikuormaoikeus on asiakaspalvelun kannalta erityisen tärkeä nimenomaan pitkämatkaiselle kauko- ja seutuliikenteelle. Linja-autoliiton havaintojen mukaan ylikuormaoikeutta hyödynnetään myös julkisten hankintojen linja-autoliikenteessä.

Henkilöautojen matkustajamäärä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (142 §)

Linja-autoliitto pitää kilpailuneutraliteetin kannalta ongelmallisena, että säännöksessä tarkoitettua mahdollisuutta jatkettaisiin. Liikenteen palveluista annettavan lain voimaantulon jälkeen tällaiselle, nykyistä taksijärjestelmää ilmeisellä tavalla suosivaa sääntelyä ei ole tarpeen jatkaa. Liikenteen palveluista annettava laki alentanee merkittävästi taksikuljetusten hintatasoa, mikä heikentää säännöksen taloudellista perustetta kuntien osalta.

Lasten turvalaitteiden käyttö (94 §)

Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan 94 §:n 6 momentissa säädettäisiin lapsen kuljettamisesta muussa ajoneuvossa kuin henkilö-, paketti- ja kuorma-autossa tai ohjaustangolla ja satulamallisella istuimella varustetussa ajoneuvossa. Tällaisia muita ajoneuvoja olisivat esimerkiksi linja-autot, useimmat traktorit sekä rinnakkaisilla istumapaikoilla varustetut maastoajoneuvot ja L-luokan ajoneuvot. Lapsen kuljettaminen näissä olisi sallittua, jos ajoneuvo on varustettu sellaisella istumapaikalla ja turvavöillä taikka turvalaitteella, jotka ovat mitoitukseltaan lapselle sopivat.

Paikallisliikenteen autoissa ei ole istuinpaikoille asennettuja turvavöitä. Jos pykälää tulkitaan siten, että lapsien on aina käytettävä turvavyötä tai turvalaitetta, lapsien ei ole mahdollista matkustaa paikallisliikenteen linja-autoissa (ml. kaikki linja-autot joihin ei ole asennettu turvavöitä). Paikallisliikenteessä on myös paljon asiakkaita, joilla pienet lapset matkustavat vanhempien mukana lastenvaunuissa.

Nykyisin lain mukaan lapsen on omalla istuinpaikalla istuessaan käytettävä istuinpaikalle asennettua turvavyötä tai lasten turvalaitetta eli viitataan autoon asennettuihin turvavöihin. Lain 90 §:n mukaan tosin matkustajan on ajona aikana käytettävä istuinpaikalle asennettua turvavyötä, jolloin 90 § ja 94 § välille voi syntyä tulkintavaikeuksia.

Pysäkkimerkit (liite 3 taulukko 5)

Tällä hetkellä on erilliset merkit kaukoliikenteelle (sininen merkki) ja paikallisliikenteelle (keltainen merkki). Liiton jäsenistöltä saadun palautteen mukaan erilliset merkit ovat erityisesti kaupunkialueilla helpottaneet matkustajia menemään oikeille pysäkeille. Kaukoliikenteen vuorot eivät käytä välttämättä kaikkia kaupunkialueen pysäkkejä, jolloin käytännön asiakaspalvelun näkökohdista tulee esille kysymys siitä, miten asiakkaiden informoitu järjestetään.

Talvirengasmääräykset (105 §)

Raskaan kaluston uudet talvirengasmääräykset tulivat voimaan 2.1.2017 (kesken talvikauden). Nyt on syntynyt tilanteita, joissa katsastusasemilla on raportoitu vaaditun M+S-merkintää, jopa renkaan rungossa. Eli käytännössä kesärenkaan runkoon ei voisi jatkossa laittaa talvipinnoitetta.

Aiemmin oli tulkintaa, että M+S-merkintää ei edes tarvita. Ohjeistus katsastusasemille on ilmeisen kirjavaa tältä osin. Saatujen tietojen mukaan kaikilla asemilla ei ole käytössä vastaavaa ohjeistusta. Uusi 105 § muotoilu talvirenkaita on käytettävä marras-maaliskuun aikana kelin, jos sää ja keli sitä edellyttävät. Tämä aiheuttaa tulkintaepäselvyyksiä käytännössä. Ainakin rengasmerkintöjen osalta ohjeistuksen tulisi olla selkeää ja ennakoitavissa riittävän ajoissa, jotta yritykset voivat niihin varautua.

Mäkilä Mika
Linja-autoliitto ry